

Bukt med lukt

Kontaktperson för Bukt med lukt är Annelie Engström. Henne når du på telefon 031-731 28 75, e-post annelie.engstrom@portgot.se

Vi som bor eller arbetar väster om Älvsborgsbron på Hisingen vet att det kan lukta i området. Verksamheterna som orsakar det har därför tillsammans med länsstyrelsen bildat Bukt med lukt. Projektet har kartlagt källorna till lukten och tagit fram förslag på åtgärder. Men det kan ta tid att genomföra dem.

Bakgrund

Området väster om Älvsborgsbron på Hisingen rymmer ett stort antal kommunala och industriella verksamheter. Här finns bland annat:

- Raffinaderier
- Kommunalt reningsverk
- Biogasanläggning
- Oljelager
- Återvinningsanläggningar

Flera av anläggningarna är potentiella luktkällor och lukt har också förekommit frekvent utanför området. Klagomål har kommit in såväl direkt till bolagen i området som till Länsstyrelsen i Västra Götaland och Göteborgs kommun.

För att möjliggöra expansion av bostadsbebyggelse närmare hamnområdet, men också för att förbättra miljön för dem som redan bor i området, startades projektet Bukt med lukt. Syftet är att minska lukten från hamnområdet. Initiativet till projektet togs av den samarbetskommitté som finns i hamnen, där samtliga verksamheter medverkar och där länsstyrelsen ingår.

Resultat av mätningar

I enlighet med ett programförslag som accepterats av både samarbetskommittén och berörda myndigheter (länsstyrelsen och miljöförvaltningen) har en kartläggning genom mätningar av luktande källor gjorts inom respektive verksamhet i hamnområdet. Mätningarna och efterföljande utredningar avseende möjliga åtgärder och effekter har utförts av ÅF (teknikkonsult).

Det finns tre skilda karaktärer på lukten i området:

- Petroleumlukt
- Reningsverkslukt
- Kemiskt sötaktig lukt

Genomförda luktmätningar visar att från de verksamheter som hanterar petroleumprodukter är det främst tjockoljan som luktar i omgivningen. Övriga luktande verksamheter hanterar material som avger svavelhaltiga avgaser, som till exempel hantering av rötat slam och hantering av industriellt avfallsvatten.

I jämförelse med luktbidragen från andra verksamheter som kartlagts på samma sätt kan man konstatera att det totala utsläppet som beräknats från hela hamnområdet är högt.

Möjliga åtgärder

Kartläggningen av lukt har följts av en utredning för att se vilka möjligheter som finns att minska luktutsläppen från verksamheterna inom området. Förslag till åtgärder har tagits fram för de tolv verksamheter som luktar mest. De föreslagna åtgärderna har ännu enbart bedömts översiktligt tekniskt. Många av de diskuterade åtgärderna måste testas under en längre tid för att säkerställa den föreslagna teknikens funktion, eventuella riskfrågor, dimensioneringsunderlag för fullskaleapplikation samt bedömning av driftskostnader.

Den sammanlagda effekten av de diskuterade åtgärderna bedöms vara betydande ur luktsynpunkt. Man beräknar att utsläppen minskar med över 80 procent om alla åtgärder genomförs och har förväntad effekt.

Inga förväntade hälsoeffekter

Luktämnen utgörs i stor utsträckning av reducerade svavelföreningar som förekommer i låga halter i omgivningen. Enligt ÅF:s bedömning är halterna så låga att några hälsoeffekter inte är att förvänta.

Klagomål och uppföljning

Göteborgs Hamn registrerar alla klagomål på lukt som förekommer inom det aktuella området. Mellan den 1 januari och den 20 augusti 2006 har det kommit in ett 30-tal klagomål på störande lukt till hamnkontoret. Alla klagomål registreras av personal i Skarviksporten och tidpunkt samt plats där lukt känts noteras.

Vindriktning från närliggande vindstationer vid det aktuella tillfället noteras i samband med registreringen för att kunna härleda luktkällan.

Sammanfattning

De förslag till åtgärder som framtagits inom ramen för projektet kommer - om de går att tillämpa - att kunna minska det totala utsläppet av lukt från området högst påtagligt. Man kan förvänta sig att uppleva en tydlig förbättring i området när det gäller lukt.

Gryaab är ett regionalt bolag som ansvarar för avloppsvattenreningen inom Göteborgsområdet. Vår reningsanläggning Ryaverket ligger mellan Älvsborgsbron och Rya skog. Vi tar hand om och renar avloppsvatten från 620 000 anslutna personer och även från en hel del industrier i regionen. Vi deltar i den gemensamma utredningen om luktproblemen på Hisingen och företräder också **RagnSells, va-verket i Göteborg** och **Renova** i detta projekt. RagnSells driver komposteringsanläggningen i Arendal intill Torsladavägen, där de på vårt uppdrag komposterar slam/biomull som avskiljs från avloppsvattnet vid Ryaverket. Va-verket i Göteborg svarar för avloppsledningssystemen och ett stort antal pumpstationer som finns på Hisingen och i Torslandaområdet. Renova ansvarar för en äldre deponi vid Torslanda gamla flygfält. Deponin stängdes 1999 och håller nu på att återställas och täckas.

I Industriområdet på södra Hisingen finns tre raffinaderier: **Preem, Nynäs** och **Shell**. Vi deltar alla i den industrigemensamma utredningen om kartläggning av lukt i närområdet.

Raffinaderierna Preem och Shell omvandlar tillsammans cirka nio miljoner ton råolja till högkvalitativa produkter som till stor del är bränslen för industri- och transportändamål. Båda raffinaderierna levererar överskottsvärme till Göteborgs fjärrvärmesystem. Nynäs tillverkar bitumen till vägbeläggningar, tak- och väggpapp, underredsmassa till bilar och genomsätter cirka 0,4 miljoner ton råolja. Raffinaderierna är miljöcertifierade enligt ISO 14001-standarden och utövar ett aktivt miljöarbete. Raffinaderierna sysselsätter 570 personer i produktionen.

Oljehamnen är en avdelning inom **Göteborgs Hamn AB** som ansvarar för kajer, vägar och annan infrastruktur inom Skarviks – och Torshamnsområdena och har samordningsansvar. Företag inom oljebranschen arrenderar markområden av Hamnen, där företagen äger och sköter sin egen utrustning såsom cisterner och rörledningar samt har ansvar för hanteringen av oljeprodukterna

Totalt lastas och lossas 19 till 20 miljoner ton råolja och oljeprodukter till och från fartyg årligen. En betydande del av oljeprodukterna går på export. Fartygsanlöpen är cirka 2 400 per år. Oljehamnsverksamheten sysselsätter cirka 400 personer i hamnen och företagen tillsammans. Hamnen är samordnare i projektet Bukt med lukt.

Reci Industri, liksom andra företag inom miljöbranschen såsom **Sakab, Ragn-Sells, IL Recycling, Stena** med flera, arbetar med att återvinna avfall för att spara på naturens ändliga resurser med ett kretsloppstänkande som grund. Återvinning kan ske både genom material- och energiåtervinning. Insamling och uppberedning av begagnade smörj- och hydrauloljor till basolja är ett exempel på den materialåtervinning som Reci utför. Ett exempel på energiåtervinning som Reci bidrar till, är insamlandet av spillolja för vidare bearbetning till en konverterad eldningsolja. Eldningsoljan kan sedan ersätta fossila bränslen i cement- och kalkindustrin.

Företag verksamma inom miljö- och återvinningsbranschen kan bidra med identifiering och omhändertagande av farligt avfall via väl utbildad och kemiskt kunnig personal genom konsultation, rådgivning, utbildning, transporter, analyser och saneringar.